Ч. 62 | Пятниця 18 (30) Марта 1894. | Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостввах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Ґазети о з'їздї мужів довіря.

I.

Нехай нам ласкаві читателї вибачать, що ми їх заєдно ще морочимо тим з'їздом мужів довіря. Але справа то дуже важна, в котрій розходить ся о згоду в цїлім народї та о консолїдацию єго сил і гріхом було би поминати єї мовчки або нїчим збувати; єї треба всесторонно розібрати і пояснити, бо аж тогди, коли все стане ясне, можна мати якусь надїю на згоду і консолїдацию. Ми, взявшись до сих пояснень, не робимо собі зовсім тої претенсиї, щоби від них мало зараз прийти до згоди і кажемо отверто, що анї не віримо в згоду, оперту на нещирости і неправдї, як та, яка робить ся тепер і не думаємо анї за нею, анї против неї промавляти, а хочемо просто виказати по змозї в цїлій наготї ту роботу, яка робить ся у нас, а то в тій цїли, щоби ми прийшовши до пізнаня себе самих, могли колись в будучности прийти до правдивої згоди.

Ми не думаємо тут наводити того всего, що писали о з'їздї мужів довіря які небудь ґазети, а обмежимось, що так скажемо, на офіциальні органи сего з'їзду, з котрих два були репрезентовані своїми начальними редакторами, а не якими репортерами, котрим можна би зробити закид якої неточности або несовістности та парциальности. Передовсїм мусимо зараз з гори зазначити суперечність в словах а дїлах самих інїциаторів з'їзду. Насамперед сказали они собі, що з'їзд має бути довірочний і фактично спросили мужів довіря лиш на довірочну нараду. Добре; але нам видить ся, що коли з'їзд мав бути по правдї довірочний, то не повинно було дістати ся з него анї одно слово до праси. Ану-ж одна або друга ґазета підхопить щось, щось перекрутить або подасть невірно! Люди на провінциї, на котрих інїциятори найбільше числять, будуть тими ґазетами тенденцийно поінформовані, наберуть хибного переконаня, знеохотять ся і добре дїло скінчить ся на нїчім. Так подумав би кождий розважний не то вже полїтик, але й який небудь чоловік, що щиро забрав би ся до так важного дїла, як згода і консолїдация в народї. Інїциятори з'їзду на то не зважали, бо їм видко не ходило щиро о дїло, котре було у них лиш на устах; противно, їм здаєсь ходило о то, щоби ширша публика дізналась як найскорше о їх роботї, щоби то дїло одушевило в однїй хвили весь нарід і поставило єго по їх сторонї яко тих, що хотять єго спасати. Добре, нехай і так, але в такім случаю коли дїло мало повести ся честно і реально, то треба вже було довести єго насамперед до кінця, а тогди подати все точно і вірно і оголосити довершений факт. Колиж знов не можна було того зробити, то треба було бодай постарати ся о то, щоби офіциальні органи подали то, що було можна, однаково, вірно і правдиво та без всяких тенденденций партийних та не баламутили публики кождий на свій лад; а то прецї можна було осягнути, коли оба редактори двох противних собі ґазет пристали охотно на вибір їх яко мужів довіря.

Друга річ знов така: інїциятори з'їзду постановили були не запрошувати нїяких скрайних елементів. Чиста іронїя! Нехайже нам хто покаже ще скрайнїйших елементів, як були аж по сам день з'їзду „Дїло“ і „Галичанин“ взглядно редактори сих ґазет! Хиба що у обох тих редакторів була совість так елястична, що они завсїгди і через цїле житє, хоч не були змушені до того, що иншого писали а що иншого думали. Ми того анї на хвильку не припускаємо, а уважаємо їх ще нинї за скрайні елементи а певно, що й они себе за таких самих уважають. Правда, можлива ще й та евентуальність, що слова „згода і консолїдация“ зробили на них такий маґічний вплив, що они ще перед згодою і консолїдациєю згодили ся і сконсолїдували ся. Що-до „Галичанина“ бодай — скажемо отверто і єсьмо певні, що він за то зовсїм не прогнївить ся — ми в то не віримо; він же має свою цїль ясно перед очима і безвзглядно стремить до неї.

Але коли згода, то згода — і обі ґазети взяли ся інформувати своїх читателїв о з'їздї мужів довіря та їх нарадї, лиш на жаль, що не згідно і не з однаковим чувством, а кожда по свому. „Дїло“ одушевляючись новою акциєю старало ся обережно і „льояльно“ закривати всї єї хиби; оно подало точно, кілько вислано запрошень, кілько осіб запрошено зі Львова, а кілько з провінциї, хто явив ся, а хто нї і чому, подало, що були заступлені всї три партиї, інтелїґенция сьвітска і сьвященики, що многі з тих, що не явили ся, подали письменно причину того і наконець, що многих запрошеня не подоходили; забуло лиш подати, кілько учасників явило ся фактично на з'їздї. „Дїло“ хотїло очевидно перелити свое одушевленє і на своїх читателїв, хотїло їм показати: ось дивіть ся, який то величавий вид, яке загальне одушевлєнє для сеї єдино спасаючої руский нарід акциї! На поклик кількох щирих мужів, що з небувалим доси пожертвованєм готові навіть для любої згоди відступити від принципів, котрі держать не лиш партиї але й народи, зібрались нинї мужі довіря радити над згодою в

---

5)

Із сьвіта звізд.

(Дальше).

Як вже сказано, суть канали на Марсї найцїкавійшою нинї для нас річию, але поки що ще й найбільшою тайною, котра мабуть ще не так скоро стане для нас ясна. Ми вже згадали про здогад, що ті канали не суть нїчим иншим, лиш дїлом рук розумних сотворінь на Марсї, котрі при помочи їх наводняють землю і тим способом роблять єї урожайною. Другий здогад що до повстаня сих каналів єсть такий самий, а ріжнить ся лиш в поглядї на їх цїль. Звістно вже дуже добре, що вся суха земля на Марсї єсть майже так само розділена як на земли: північну півкулю Марса займає майже вся суха земля а полудневу півкулю занимає величезне море, на котрім лиш денеде виднїє ся суха земля в видї островів. Згадані канали видко лиш на північній півкули. Єсть отже здогад, що они служать до того, щоби в часї, коли стоплять ся снїги і леди а земля на північній півкули переповнить ся водою, відводити ту воду до моря на полудневій півкули, де она знов випаровує.

Але побіч сих каналів спостережено ще одно цїкаве з'явище. Ото в тій порі, коли Марс підходить найблизше до землї, спостережено вже кілька разів, що побіч сих головних каналів показують ся ще другі, що ідуть з головними рівнобіжно, але суть від них віддалені на яких 100 або 200 кільометрів. Ті другі канали не завсїгди видко і для того не лиш що не можна знати, чи они так само як головні не суть лиш дїлом природи, але й взагалї чи то може не лиш якийсь привид оптичний. Ті із звіздарів, що уважають головні канали за дїло якихсь людий на Марсї, суть знов того погляду, що й сї другі канали, служать до спусканя води, а коли они лиш деколи і то нараз стають видні, то походить, кажуть, мабуть від того, що на земли марсовій набрало ся по якихсь зливах тілько води, що до спущеня єї не вистають вже головні канали, але треба взяти на поміч і бічні; тогди мабуть отвирають люди на Марсї спусти від головних каналів до бічних і сї послїдні наповняють ся водою а тогди стають і для нас видні. В справі сих головних і бічних каналів на Марсї ведуть ся тепер дальші розслїди і може бути, що они принесуть нам щось нового. Однак всякі спостереженя на Марсї суть дуже утруднені задля єго дуже скорого обороту доокола сонця; він перебігає на годину 14 і пів степеня. Аж коли удасть ся фотоґрафічний прилад так зробити, що він буде повертати ся за Марсом відповідно до сеї скорости, буде можна поробити і якісь точнїйші спостереженя.

Дальше звістно, що на Марсї єсть легкий і прозорий воздух. Пара водна гусне понад ним у висотї яких 30 кільометрів, але не збиває ся в такі хмари як у нас над землею тай не доходить до такої густоти, щоби аж зовсїм закривала сонце. Небо там лиш зимою вкриває ся мракою, а лїтом єсть завсїгди ясне. Воздух на Марсї єсть завсїгди спокійний і нема там таких туч і вихрів, як у нас. Так само і метеорольоґічні зміни на Марсї не суть так неправильні і надзвичайні, як бувають у нас, а клїмат задля повільних змін пір року сприяє там далеко більше розвиткови орґанічного житя, як у нас на земли. Коли отже на Марсї суть якісь люде, що по всїй імовірности навіть так єсть, то они мають для свого розвитку далеко кориснїйші обставини, як ми на земли, а тим самим під взглядом свого духового розвою мусять стояти далеко висше як ми. Накопець треба звернути увагу ще й на слїдуючу обставину. Ми назвали Марс попереду молоденьким сьвітом. В порівнаню єго з подальшими від него планетами як: Юпітер, Сатурн, Уранос і Нептун, котрі ще горять або знаходять ся по части в видї ґазів, а відтак в порівнаню з близшими до сонця планетами як Меркур, Венус і наша земля та єї місяць, котрі або вже зовсїм завмерли або в своїм розвитку як н. пр. наша земля поступили вже дуже значно, єсть Марс що правда, ще молодим сьвітом, але коли возьмемо на увагу час єго повстаня, то він покажесь дуже старий, старший значно, як наша земля. Коли наш сонїчний сьвіт дїйстно так

рускім народі. А з'їхалось їх богато, богато, бо було запрошених аж 300! Було би з'їхалось ще більше, але одному сестра померла, другі чомусь також не могли приїхати, але они мали добру охоту, бо прислали письменне оправданє; було би ще більше приїхало, але запрошеня їх чомусь не подоходили (мабуть чи не завів хтось інтриґу на почті — так би ми здогадувались).

„Галичанин" не одушевляв ся зовсім сею акцією, а ми прочитавши єго справозданє, сказали би, що він подав єго скорше з гадкою: „Лізь псе під стіл!" Він занотував лиш коротко імена послів і подав число участників на звиш 100 а зі Львова около 20. Kurjer Lwowski подав знов число участників около 120.

Нехай же тепер хто буде розумний із сих справоздань офіциальних орґанів з'їзду мужів довіря! А преці то річ була би не лиш цікава, але й важна знати, кілько властиво із запрошених 300 мужів довіря явило ся на з'їзді; нам видить ся, що се чей не могло ніяк належати до тих дискретних справ, котрих часописи не повинні були подавати. Так само годі знати, кілько було участників зі Львова, а кілько з провінциї; запрошених зі Львова було після „Діла" 20, „Галичанин" каже знов, що на нараді тій було около 20, отже видко, що менше як 20, але кілько, того не знати; а преці і то цікава та важна річ знати, в якім відношеню дали ініциятори з'їзду перевагу на нім мужам довіря з провінциї над мужами із столиці краю. Коли вже взагалі дозволено подавати недискретні справи до публичної відомости, то треба вже було совістно, щиро і по правді подавати все, що можна було подати, а не баламутити публику і лишати їй лиш здогади в справах, де того не потреба. Льояльне „Діло" подало, що в з'їзді мужів довіря взяло участь також двох редакторів; „Галичанин" як би соромив ся того, що єго редактор засідав спільно з редактором „Діла" яко секретар з'їзду, не згадав о тім ані словом; він видко не уважав за відповідне поінформувати свою публику, що навіть редактор „Діла" а тим самим і єго орган приступає до згоди, або може не вірив „Ділу" і єго редакторови. „Діло" під сим взглядом було вже не лиш льояльне але й щирійше.

Загальні збори філії „Просьвіти" у Станіславові.

Дня 19 с. м. по богослуженю в церкві катедральній зібрало ся на загальні збори станіславівскої філії „Просьвіти" звиш сто селян, 16 сьвященників, а з місцевої інтеліґенциї всі ті, що звичайно дбають о народне діло. Зібраних повитав голова філії проф. С. Недільский і представив відпоручника головного виділу др. Костя Левицкого. К. Левицкий виповів зборам привіт від головного виділу; згадав заслуги покійного Евгена Желехівского, що заложив філію у Станіславові; вказав, що ідея покійника зросла, чого доказом отсї збори, заохочував до дальшої роботи та не лиш просьвітної, але й економічної, бо на те змінила „Просьвіта" свій статут; звернув увагу на велике значінє читалень „Просьвіти", на задачу виділу філіяльного; візвав до закладаня шпихлірів, крамниць, кас позичкових, спілок торговельних; поставив за взір роботу Німців або й Мазурів. Бесіда Левицкого виголошена красно-річиво і зі знанєм річи, з жаром, зробила глубоке вражінє на зібраних і они нагородили бесідника довгими оплесками.

З порядку дневного наступило справозданє секретаря філії о. Абрисовского з діяльности виділу. Попередні загальні збори філії відбули ся в Станіславові 14 вересня 1891 р. і вибрали були такий виділ: о. Івана Порайка, тепер катихита ґімназиї в Бучачи, посла Ос. Гурика, проф. ґімназиї С. Недільского, проф. ґімназиї Іл. Кокорудза, учителя семинариї Ром. Заклиньского, п. Льва Гузара кандидата нотарияльного і о. Ом. Абрисовского, тепер катихита женьскої школи виділової, а на заступників: др. В. Бучиньского адвоката, о. Н. Бачиньского сотрудника приходского з Тисьмениці, тепер пароха в Миловаю і І. Гробельного, селянина з Дрогомирчан. Виділ вибрав головою о. Порайка, заступником голови проф. Недільского, секретарем о. Абрисовского, скарбником п. Гузара, контрольором проф. Кокорудза, біблїотекарем проф. Заклиньского. В складі виділу зайшла пізнійше така зміна, що голова о. Порайко перенїс ся до Чернівців, а з того часу репрезентував філію заступник голови проф. Недільский.

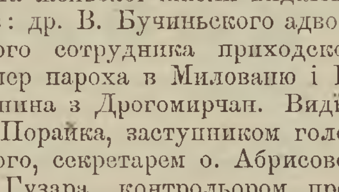
Станіславівска філїя — се одна з десяти філій „Просьвіти". Число десять філій надто мале, а ще й не всї з них (як говорить справозданє головного виділу), розвивали свою діяльність в напрямі вказанім статутом товариства. Філїя станіславівска не стояла переді, але не була й послїдною між своїми сестрами. Наколи може не розвинула дуже великої діяльности в таких різних і широких напрямах, які вказує статут, то причина сего не лежала ані в браку доброї волї, ані нагод до такої роботи членів виділових, але в тім однім, що кождий з них занятий безнастанно тяжкою працею свого званя і майже кождий працює в двох, трох і чотирох виділах инших товариств народних. Виділ відбув в тім часї 17 засідань і обговорював на них реґулямін своєї роботи. Звернув велику вагу на уряджуванє викладів для селян, аби они учили ся річий найбільше жизненых і потрібних, річий патріотичних, економічних, правничих. — Виділ констатує, що селяне а в малій мірі також і міщане горнули ся охотно до відчитів, збирали ся все численно слухати викладів. А на таких зібранях членів сьпівали хори селяньскі, — чи то хор з Угринова долїшного, заложений там заходом о. Рибчака, чи-то хор селяньский, заложений заходом п. Полотнюка, дяка катедрального. Хлопці селяньскі виголошували декламациї. Кромі фахових викладів обговорювано инші справи важні для селян, як: про товариство асекурацийне „Днїстер", про нові грощі, про закупно машин рільничих, про викуп грунтів під зелїзницю Станіславів-Вороненька і т. п. Виділ був завсїгди готовий на візванє бути помічним кождому рухови просьвітному в сусїдних повітах, то-ж і висилав делеґатів на основанє чи загальні збори читалень, щоби пояснювати статут, ціль, задачу читалень і загрівати до дальшої роботи. Виділ звідував ся про стан товариств просьвітних і економічних та й взивав до закладаня нових.

Деякі замітнїйші річи з діланя виділу були би такі: Дня 22 падолиста 1891 р. відбуло ся зібранє членів при значній участи. На тім зібраню мав виклад з ґіґієни др. Куровець з Калуша, а п. Гузар з квестий правничих. Д. 20 грудня 1891 відбуло ся зібранє членів, на котрім держав економічний виклад о. Бачиньский а п. Гузар правничий. Д. 14 лютого 1892 відбуло ся зібранє, на котрім п. судия Кл. Воляньский мав виклад о законах. Д. 12 жовтня 1892 висилав виділ о. Абрисовского і п. Гузара яко відпоручників на основанє читальні до Голоскова. Д. 5 падолиста 1892 висилав виділ посла Гурика і проф. Заклиньского на завязанє читальні „Просьвіти" в Ляхівцях. Дня 15 падолиста 1892 їздив від виділу проф. Заклиньский на загальні збори читальні „Просьвіти" в Пасічній і мав там відчит. Дня 27 падолиста 1892 відбуло ся велике зібранє членів, на котрім др. Ю. Конкольняк, прімар шпиталю міского мав виклад про холеру; проф. Заклиньский про школи і просьвіту на Руси; п. Гузар про нові грощі. Дня 25 марта 1893 їздив проф. Заклиньский на основанє читальні в Перевізци коло Войнилова. Д. 26 марта 1893 устроїв виділ вечерниці в память 32-их роковин смерти Шевченка для членів селян; на вечерницях мав виклад

повставав, як то доказує найновійша наука; коли всї наші планети повстали із сьвітової мраковини, в котрої осередку утворило ся сонце, то річ очевидна, що ті планети, що найдальше від сонця, мусять бути і старші, тим самим Марс мусить бути старший як земля. Колиж тепер возьмемо під увагу ще й сю обставину, то прийдемо до переконаня, що коли-б на Марсї були дійстно люди, то они серед впрочім зовсім таких самих обставин, серед яких ми жиємо на земли, мусїли би бути своїм розвитком вищі від нас, хоч би вже лиш длятого самого, що мають за собою довший досьвід.

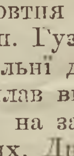
Заким покинемо Марса, а з ним і наш сьвіт сонїчний, мусимо ще коротенько згадати про новійші спостереженя американьского звіздаря Пікерінґа у звіздарни на перуаньскій вижинї недалеко Арекіпи. Сей американьский учений занимає ся вже від давна дуже пильно розслїдами на Марсї і вислїдив що-до краски сьвітла сеї комети ось що: Марс — каже Пікерінґ — має у дальновиді виразно червону краску, зовсїм таку, яка би нам представляла ся, коли-б ми дивили ся на дім вимурований з червоної цеглы у віддаленю півтретя американьскої милї. Ся загально червона єго краска походить від єго сьвітла, але коли вдивити ся лїпше в саму поверхню планети, то видко місцями жовті і сїрі простори, а знов близше бігунів простори виразно зелені, котрі виглядають зовсїм так, як здалека наші зелені поля при електричнім осьвітленю. На поодиноких просторах добачив Пікерінґ також деякі зміни тих красок, котрі на єго погляд вказують конче на якесь орґанїчне житє на Марсї.

Покиньмо-ж тепер наш сьвіт сонїчний з єго планетами, а перенесїм ся гадкою в дальні простори сьвітові, на ті звізди, що сьвітять понад нами, та як би повязані з собою творять завсїгди однакові громади. Із тих громад впадає нам передовсїм в очи громада, звана

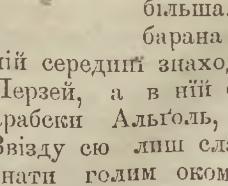
„биком" і друга звана „квочкою" (гляди побіч стоячу фіґуру), котру знає у нас дуже добре кождий селянин. Громаду бика можна дуже легко відшукати на небі, бо она лежить межи Оріоном а квочкою, а єї пізнати по голові бика, великій червонавій звізді (на фіґурі означена она буквою А), котру звіздарі назвали Альдебараном; від неї з переду на лїво виходять дві менші ясні звізди, ніби роги бика. Трошки в гору на право, на небі більше на північ, стоїть квочка (означена на фіґурі буквою К). Єсть то цікава громада звізд, але мало нам звістна; слабе око видить там лиш якусь ніби сьвітячу хмарку, але добре око може вже доглянути в нїй яких шість або сїм звізд, з котрих одна, ніби квочка, стоїть по середині, а другі, дрібненькі, ніби курятка, стоять коло неї. Добрими дальновидами доглянено в тій громадцї більше вже як яких 60 звізд, котрим і понадавано всїлякі імена. Тут треба згадати, що люди вже з давен-давна надавали звіздам всїлякі імена, але головно арабскі учені почали уживати тих назв в науцї і для того богато імен звізд єсть арабского походженя. Хто не знає квочки, званої в науцї Плеядами, може єї дуже легко тепер по тім відшукати, що саме під нею сьвітить дуже ясний Юпітер, від котрого трохи дальше на лїво єсть червоний Альдебаран в бику.

Другою громадою звізд, котру тепер також можна дуже легко розпізнати, єсть Касіопея (гляди на побіч стоячу фіґуру);

єї можна найлекше розпізнати зі всїх, бо она виглядає як латиньска буква W, поставлена боком, котрої одна половичка єсть менша, а друга більша. В простій лїнії від Альдебарана в бику до Касіопеї, по самій середині знаходить ся громада звізд, звана Персей, а в нїй єсть одна звізда, звана по арабски Альґоль, що значить „злий дух". Звізду сю лиш слабо видко і трудно єї розпізнати голим оком, але она, як то пізнїйше побачимо, єсть дуже для нас цікава.

Наконець мусимо згадати ще про трету громаду звізд, звану „великим псом" (гляди на побіч стоячу фіґуру);

єї можна дуже легко знайти на лїво понизше косарів, а пізнати по великій ясно сьвітячій звізді, котра сьвітить білим, аж ніби трохи в сино впадаючим сьвітлом, а називає ся Сириюс. Сю звізду можна ще лекше знайти, коли через долїшні звізди в Оріонї потягнемо просту лїнію на лїво, доки аж не стрітимо великої ясної звізди; буде то як раз згаданий Сириюс.

Крім сих громад звізд, впадають тепер

проф. Кокорудз про житє і значінє Шевченка; сьпівав хор селяньский, декламували хлопці. Д. 31 грудня 1893 їздили від виділу посол Гурик і проф. Заклиньский на збори читальні в Пасїчній. Від весни 1893 перервано зібраня членів по причині, що старосто заборонювало всякі зібраня з огляду на пошесть в сусїдних селах коло Станіслава і в самім місті.

(Дальше буде).

Перегляд полїтичний.

Є. Вел. Цїсар виїхав вчера вечером до Аббациї в гостину до нїмецкого цїсаря і верне нинї вечером назад до Відня.

Вчерашна конференция спільних міністрів займала ся уложенєм спільного буджету. Зачувати, що міністерство війни не задумує вводити нїяких нових змін, але обмежить дальше переведенє змін, які призволили Делеґациї в послїдних роках. Видатки на войско виказують подібно як і минувшім роцї збільшенє около 4 міліони.

В берлиньских добре поінформованих кругах заперечують вість о маючій наступити стрічи царя з цїсарем Вільгельмом. Ті самі круги уважають також вісти о загальнім роззброєню, виснуті нїби то з якогось висказу даньского короля, за комбінациї, не маючі тепер реальної підстави в найблизшій будучности; противно, треба бути приготованим на то, що тягари воєнні будуть поволи збільшати ся.

Новинки.

Львів дня 29 марта.

— **Конкурси.** Виділ Ради пов. в Самборі розписав конкурс на 8 посад акушерок окружних з річною платнею по 100 зр. Поданя треба вносити до 30 цьвітня. — Виділ пов. в Рогатинї розписує конкурс на посаду писаря окружного в Мартинові з річною платнею 300 зр. Поданя треба вносити до 30 цьвітня. — Дирекция почт розписує конкурс на посади експедиентів почтових в Миколаєві пов. бобрецкого з платнею 190 зр. і в Завадцї пов. калуского з платнею 910 зр. Поданя треба вносити до 4 цьвітня. — В брідскім пов. опорожнених кільканацять посад учительских. Поданя треба вносити до 30 цьвітня.

— **Виділ „Рускої Бесїди“ у Львові** має сим честь зложити подяку вп. панам меценасам д-ру В. Лучаківскому, голові терпопільскої „Бесїди“, д-ру І. Лошпеву, господареви сеї-ж „Бесїди“, о. проф. Д. Дорожиньскому, о Громницкому, проф. Ґецеву, і взагалї всїй місцевій і замісцевій терпопільскій рускій Громадї за їх прихильність та щирі заходи в користь нашої народної сцени в часї єї послїдного побуту в Терпополи. — *Від Виділу „Рускої Бесїди“* у Львові, д. 26 марта, 1894.

— **Скорострільна пушка.** Віденьский арсенал покінчив проби з новою скорострільною пушкою; проби випали вдоволяючо і арсенал виготовив около 100 таких пушок для роздачі кріпостям. При два рази меншім тягарі, як анґлїйскі скорострільні пушки Максима, можуть нові австрийскі пушки дати 300 а навіть 320 стрілів на мінуту. Калїбер їх такий самий, як і скорострільних карабінів Манлїхера. Дуло покрите кожухом і можна вистрілити до 1200 разів на мінуту без значного розгрітя. Набиванє патронами відбуває ся з ящика прикріпленого зверха. Але се оружє тим особливе, що скорість огня управильняє ся осібним маятником. З такої пушки можна стріляти або поодиноким огнем або непереривним. В першім случаю скорість стріляня така сама, як при звичайних карабінах, в другім можна до вподоби вистрілити 30—320 разів на мінуту. В наслїдок того легко заховати патрони на критичний час, коли треба найсильнїйшого огня. Подрібности механїзму держать ся в тайнї.

— **Крадїж в церкві і рабунок.** Дня 23 с. м. розбирав трибунал касацийний у Відни таку справу: В Галичинї в селї Виткові були одного дня три весїля, на котрих гуляло майже цїле село, отже й паламар і сторожі нічні, аж до самого рана. Коли рано паламар пішов отворити церков, застав єї вже отворену. Замок був виломаний, а в церкві не було чаші і 35 зр. в скарбонї. Підозрінє впало на знаного громадї волоцюгу Дмитра Пилипюка. Про него казали також, що недавно перед обкраденєм церкви напав і обрабував одну гандлярку, що носила свій товар по селах. Увязнений Пилипюк призпав ся до рабунку і до крадежи в церкві, але сказав, що до церкви добував ся разом з сином господаря, Іваном Гудзюром, котрий і дістав 1 зр. з гроший, зрабованих тїй гандлярцї. Судії присяжні в Станіславові узнали обох виноватими сьвятотатства, а крім того Пилипюка виноватим рабунку, але сказали, що Гудзюр не винен у тім рабунку. Пилипюка, котрий при тім рабунку зранив досить тяжко гандлярку, засудили на підставі параґрафу о вимірі досмертної кари на 15 лїт вязницї, а Гудзюра на 2. Пилипюк почав зараз відсиджувати кару, а Гудзюр вніс рекурс неважности. Адвокат др. Френкель сказав в імени Гудзюра, що він хотїв сьвідками доказати, що з весїля пішов просто до дому, але суд не хотїв тих сьвідків переслухати. На то заступник прокуратора Ґіртлер заявив, що сам вносить рекурс неважности в користь Пилипюка, хоч той не бажав сего. Именно перша інстанция забула, що Пилипюк підчас рабунку не мав ще 20 лїт, отже трибунал міг его засудити лише на кару після параґрафу, котрий говорить о карах від 10 до 20 лїт. Касацийний трибунал згодив ся з прокуратором, відкинув рекурс Гудзюра, але Пилипюкови зменчив кару на десять лїт.

— **Важне для ткачів.** Бувший ученик висшої школи промислової в Кракові, п. Володислав Бернадикевич, записав ся минувшої осени до ткацкої школи в Коросні. Там винайшов він таку машинку, що сама перекидує човенце. Тепер кождий ткач мусить кидати правою рукою човенце, а лївою збивати нитки; а прилад Бернадикевича увільняє ткача від перекиданя човенця рукою, через що при грубших і ширших тканинах зискує ткач на силї і часї. Маючи такий прилад ткач може збивати нитки обома руками. Доси було так, що ткач за одну мінуту міг перекинути човенце 50 разів, а той прилад перекидає его за мінуту сто разів. Який буде практичний хосен з того приладу, се оцїнять знатоки; а тепер і то добре, що люди хотять піднести промисл ткацкий, котрий у нас так підпепав і тепер що йно починає розвивати ся.

Телеґрами.

Віденъ 29 марта. Розпорядженєм цїсарским дозволено, щоби підофицири, вояки і особи цивільні були іменовані кадетами по зложеню іспиту кадетского, але мусять виказати ся, що скінчили з добрим успіхом ґімназию або школу реальну.

Турин 29 марта. Вчера відбув ся похорон Кошута і тїло повезено вечером о 9 год. окремим поїздом до Будапешту.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 01	10 41	·26	11 11	7 36	—
Підволичиск	6 44	3 20	10·16	11 11	—	—
Підвол. Підзам.	6 54	3·32	10·40	11 33	—	—
Черновець	6 36	—	10 36	3·31	10·56	—
Стрия	—	—	10·26	7 21	3.41	8·01
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·36	9·41	9·35	—
Підволочиск	2 48	10 02	·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2 34	9·46	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 10	—	7 11	7.59	12·51	—
Стрия	—	—	1·08	9·06	9·52	2·38
Белзця	—	—	8 16	5·26	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниць державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматї кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannengasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зізваляють, можна також засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

За редакцию відвічає Адам Креховецкий

в очи ще дві великі і ясні звізди. Одна з них показуєсь около 10 години вечером на всході трохи близше ід північи досить низько над землею і сьвітить ясним білим сьвітлом. Єсть то звізда Веґа в громадї звізд званій лїрою; она в тій сторонї найяснїйша на небі і єї легко пізнати. Другу звізду, так само велику і ясну, видко також на всході, але значно близше до полудня і високо на небі; єї можна по тім пізнати, що она сьвітить червоно. Єсть то звізда Арктур в громадї звізд, званій „волярем“ (Боотес). От і вистане нам сих звізд до нашої дальшої подорожи по безмірнім просторі сьвітовім.

Коли дивити ся на косарів в Оріонї, або на ту купку звізд в квочцї, то не видко нїколи, щоби они від себе відсували ся, они стоять заєдно в однїй мірі коло себе. Правда, що они всї разом, як квочка, так і косарі та цїлий Оріон, і бик і великий пес і великий віз посувають ся все дальше і дальше на небі зі всходу на захід; але то не они сунуть ся, лиш наша земля обертає ся доокола своєї оси із заходу на всхід, а ми стоїмо на земли, як на возі та дивимось на ті звізди мов на дерева при дорозї і нам здає ся, що они позад нас втїкають. Чим низше стоять ті звізди і громади звізд на небі, тим скорше они на око по нїм посувають ся, чим же стоять висше, тим на око посувають ся поволїйше. Великий віз посуває ся вже значно поволїйше і нїколи не заходить, а косарі та квочка біжать скоро і заходять. Ще поволїйше посуває ся і обертає ся на небі малий віз, а послїдна звізда в его дишли таки як би й зовсім не рушала ся; она стоїть майже заєдно в однім місци, бодай ми того не видимо голим оком, щоби она посувала ся по небі. То земля звернена своїм бігуном до тої звізди і длятого она стоїть заєдно понад нашими головами та називає ся північною або полярною звіздою. Як вже сказано, такі звізди як косарі, квочка і богато инших не зміняють свого місця супротив других, стоять заєдно в однїй мірі і длятого називаємо їх звичайно сталими звіздами, а що они ще й самі сьвітять, то називаємо їх також сонцями. Противно дїє ся з планетами нашого сьвіта сонїчного. Коли дивимо ся н. пр. на Юпітера, то видимо, що він стоїть раз близше громади бика, а відтак посуваєсь дальше, близше під квочку, Юпітер не єсть отже, як і всї планети сталою звіздою.

Коли дивити ся на ті сталі звізди через дальновиди, хоч би навіть і дуже сильні, то они представляють ся нам все лиш як сьвітячі точки; противно же планети, ми видимо їх через дальновиди, як малі кружільця, як кругленькі плиточки. З того догадуємо, що планети суть близше до нас, а ті сталі звізди десь так дуже далеко, що ми не можемо досягнути їх навіть найсильнїйшими дальновидами. Дальше цїкаво, що одні сталі звізди як н. пр. Сиріус і Веґа сьвітять білим сьвітлом; другі як н. пр. Альдебаран, Арктур і Бетайґєза сьвітять червоним сьвітлом, полярна звізда жовтим сьвітлом, а ще инші сьвітять навіть синим і зеленим сьвітлом.

(Конець буде).

Знамениті
тутки неклеєні
НЕМОЙОВСКОГО
розслїджені через міске Лябораториюм можна дістати у всїх трафіках. 26

Інсерати
(„оповіщеня приватні") як для „Народної Часописи" так також для „Ґазету Львівскої" принимає лиш „Бюро Дневників" **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Власного виробу
матераци
волосяні
по 14, 15, 18, 20, 24 до 32 зр.
поручає
Іосиф Шустер
Львів,
ул. Коперніка ч. 7. 9

ДЛЯ РУСКИХ ПАНЬ
вийшли з друку
Практичні Приписи
Печеня тїст сьвяточних
в язици рускім
ФЛЬОРЕНТИНИ і ВАНДИ
містять:

Найновійші досьвідчені приписи на Баби і Бабки — Баби ліктеві українські — Колачі — Добірні Пироги дріжджеві і т. п.

Знамениті Пляцки, як: дактилевий Нуґат — **Дуже добрий Пляцок оріховий** роблений в незнаний доси спосіб і перевисшаючий всї добротою. — **Пляцок англійский** з мигдаловою масою і т. п.

Знамениті мазурки, як: з бакалїи мигдалові в зимній водї цукоркові.

Ріжнородні Торти: помадковий надзвичайно добрий — Люкри — Марінги — Медівники дуже добрі по горівцї — Зефіри і т. п.

Ціна 70 кр.

По пересланю переказом **76** кр. залагоджує ся пересилку franco.

Друкарня В. Манєцкого
Львів, ул. Коперніка ч. 7.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО
купує і спродає
всякі ефекти і монети
по курсї деннім найдокладнїйшім, не числячи жадної провізиї
Яко добру і певну льокацію поручає:

$4\frac{1}{2}\%$ листи гіпотечні	4% пожичку пропінацийну галицку
5% листи гіпотечні преміовані	5% „ „ буковиньску
5% листи гіпотечні без премиї	$4\frac{1}{2}\%$ пожичку угорскої желїзної дороги державної
$4\frac{1}{2}\%$ листи Тов. кредитового земс.	$4\frac{1}{2}\%$ пожичку пропінацийну угорску
$4\frac{1}{2}\%$ листи Банку краєвого	
$4\frac{1}{2}\%$ пожичку краєву галицку	

4% угорскі Облиґациї индемнізацийні,
котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає
по цїнах найкориснїйших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всїлякої провізиї, а противно замісцеві лишень за відтрученєм коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам понősить. 1

Порученя гідне.

30

Тревало, елеґанцко і дешево убирати ся можна лише [illegible] з ниської ціни головній віденьскій філії
Віктора Тірінґа і Братів
Львів ул. Ягайлоньска ч. 1.
Великий транспорт нових річей.

С. Спітцер у Відни
поручає
Товари камінні і шамотові.
Плити білі і кольорові. — Насади комишкові. Комплетні уряджения для стаєн і обор.
На жадане висилаємо катальоґи.
Заступники для **Галичини і Буковини**
Гамель і Файґель
у ЛЬВОВ, улиця Коперніка число 21.

Бюро оголошень і дневників
приймає
ОГОЛОШЕНЯ
до всїх дневників
по цїнах ориґінальних.

С. Кельсен у Відни
поручає
Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм. — Збірники на воду. — Комплетні уряджения купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙҐЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоґи.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.